

16.2.2022

Säätösähkö- ja säätökapasiteetti- markkinoiden ehtomuutokset

Webinaari 16.2.2022

FINGRID

Yleistä säätösähkö ja säätösähkömarkkinoista

Reservituotteet Suomessa

	FFR	FED	FCRN	aFRR	M FRR
	Nopea taajuus-reservi, Suomi 18 %, Pohjoismaissa yht. 0-300 MW (arvio)	Taajuusohjattu häiriöreservi, Suomi ~300 MW, Pohjoismaissa yht. 1 450 MW (ylös) ja 1400 MW (alas)	Taajuusohjattu käyttöreservi, Suomi ~120 MW, Pohjoismaissa yht. 600 MW	Automaattinen taajuuden palautusreservi, Suomi 60-80 MW Pohjoismaissa yht. 300-400 MW	Säätösähkö- ja säätökapasiteetti-markkinat, Mitoittava vika + tasevastaavien tasevirhe
Aktivointi	Suurissa taajuus-poikkeamissa, hankitaan pienen inertian tilanteissa	Suuremmissa taajuus-poikkeamissa, erikseen ylösäättö ja alassäättö	Käytössä jatkuvasti	Käytössä kohdistetuilla tunneilla	Tarvittaessa
Nopeus	Sekunnissa	Sekunneissa	Kolmessa minuutissa	Viidessä minuutissa	Vartissa (12,5 min)
					 FINGRID

5 Reservit

Käyttöhetken aikaisten poikkeamien tasapainotukseen tarvitaan **reservejä**, joita Fingrid hankkii ylläpitämiltään markkinoilta. Reserveillä tarkoitetaan voimalaitoksia, kulutuskohteita ja energiavarastoja, jotka muuttavat tehoaan tarpeen mukaan.

Säätökapasiteettimarkkinalla reservitoimittaja sitoutuu jättämään tarjouskilpailussa hyväksytyjä kapasiteettitarjouksia vastaavan määrän säätötarjouksia säätösähkömarkkinalle ja saa tästä kapasiteettikorvausta.

Säätösähkömarkkinalla reservitoimittajan säätösähkötarjouksia aktivoidaan sähköjärjestelmän tehotasapainon tai verkon käyttövarmuuden edellyttämän tarpeen mukaisesti.

Taustat

- Fingrid hankkii säätökapasiteettimarkkinoilta säätökapasiteettia varmistamaan, että kulloinkin on käytössä riittävästi taajuuden palautusreserviä tuotannon ja kulutuksen välisen tehotasapainon ylläpitämiseksi sekä muihin siirtoverkon käyttövarmuuden takaamisen edellyttämiin tarpeisiin.
- Säätökapasiteettimarkkinat on tarkoitus uudistaa vastaamaan kasvavaa ylössäätökapasiteetin kysyntää Olkiluoto 3 -ydinvoimalaitoksen käyttöönoton myötä, sekä mahdollistamaan paremmin myös alassäätökapasiteetin hankinta tulevaisuudessa.
- Fingrid on pyytänyt Energiavirastoa poistamaan käsittelystä joulukuussa 2021 toimittamansa mFRR ehtomuutokset, koska marraskuulle 2022 suunniteltua pohjoismaisten säätösähkömarkkinoiden uudistusta joudutaan siirtämään. Näin ollen nyt konsultoitavat ehtomuutokset on tehty nykyisille säätösähkömarkkinoiden ehdoille, ei aiemmin esitetyille ja konsultoiduille uudistetuille säätösähkömarkkinoiden ehdoille.
- Muutosehdotusten suunniteltu voimaantulo on alustavasti tammikuussa 2023.

Ehdotus uusista säätösähkön hintarajoista

- Energiavirasto poisti syyskuussa 2021 säätösähkömarkkinoiden ehdoista ylössätötarjouksen maksimihinnan (5 000 €/MWh) ja muutokselle annettiin vuoden toimeenpanoaika.
- Fingrid valitti päätöksestä Markkinaoikeuteen ja haki täytäntöönpanon lykkäämistä siihen saakka, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu. Markkinaoikeus hylkäsi täytäntöönpanoa koskevan pyynnön 3.1.2022. Muilta osin asian käsittely jatkuu yhä Markkinaoikeudessa.
- Fingrid ehdottaa säätötarjouksille ehdoissa uusia hintarajoja (+/- 10 000 €/MWh), välttääkseen tilanteen, jossa hintarajoja ei ole käytössä. Lisäksi Fingrid ehdottaa säätötarjouksen enimmäis- ja vähimmäishinnoille korotusmekanismia vastaamaan kulloinkin voimassa olevia päivänsisäisten markkinoiden hintarajoja varmistaa eri markkinapaikkojen tehokkaan toiminnan. Päivitetty hintaraja astuu kansallisesti voimaan, kun konsultoitavana olevat ehdot on hyväksytty.
- Tavoitteena on harmonisoitu hintaraja pohjoismaissa. Fingrid jatkaa yhteistyötä muiden pohjoismaisten siirtoverkonhaltijoiden kanssa yhteisen hintarajan aikaansaamiseksi.

Muutokset säätösähkömarkkinoiden ehtoihin

- Reservikohteelle voi antaa vapaaehtoisena tarkemman sijaintitiedon (koordinaatit ja kantaverkon liityntäpiste). Mikäli näitä tietoja ei ole, ei Fingrid voi välttämättä käyttää kyseisen reservikohteen säätötarjouksia erikoissäätöön.
- Ehtoihin on selvennetty, että Fingridiltä tuleva säätötarjouksen tilaus johtaa aina kauppaan.
 - Mikäli reservitoimittaja havaitsee säätötarjousten jättöajan jälkeen, ettei pysty toteuttamaan säätöä jättämänsä säätötarjouksen mukaisesti, tulee reservitoimittajan ilmoittaa tästä Fingridille välittömästi.
- Reservitoimittajalla on ilmoitusvelvollisuus Fingridille tasevastaavamuutoksesta 14 vrk etukäteen.
- Säätötarjouksen tilaukset tehdään ensisijaisesti elektronisesti, puhelin on toistaiseksi myös mahdollinen. Reservitoimittajan tai tämän valtuuttaman edustajan tulee olla Fingridin tavoitettavissa kuitenkin aina myös puhelimitse 45 minuuttia ennen niiden tuntien alkua, joille Reservitoimittaja on jättänyt säätötarjouksia, ja kyseisten tuntien aikana.
- Säätötarjouksen Reservikohdekohtainen maksimikapasiteetti on 200 MW. Reservitoimittaja voi halutessaan pyytää Fingridiä asettamaan Reservikohteelle tästä poikkeavan Säätötarjouksen maksimikapasiteetin.

Säätökapasiteettimarkkinoiden uudistus

- Nykyiset säätökapasiteetin viikkomarkkinat muuttuvat edellisvuorokauden aamuna (tarjousten jättäminen viimeistään D-1 klo 9.30 EET/EEST) käytäviksi tuntimarkkinoiksi eli reservikapasiteetti hankitaan ja sen hinta muodostuu kullekin seuraavan vuorokauden tunnille erikseen.
- Kapasiteettitarjouksessa ilmoitetusta säätöalueesta tulee sitova ja Fingridin erillisestä ilmoituksesta myös Reservikohde-tiedosta voi tulla velvoittava.
- Reservikohteen sijainti voi vaikuttaa hankintapäätökseen.
- Tarjouskoko säätökapasiteettimarkkinoilla pienenee nykyisestä viidestä megawatista yhteen megawattiin.
- Sanktiointia toimittamattomasta reservistä uudistetaan siten, että nykyinen pysyvyyskäsittely poistuu.
 - Edellisvuorokautena toimitettavista määrältään sitovien säätökapasiteettitarjouksien jättämisestä luovutaan, jättöaika jatkossa kuten muillakin säätötarjouksilla h-45 min.
 - Sanktiota ei määräydy, jos toimittamatta jättäminen johtuu ylivoimaisesta esteestä.

Säätökapasiteettisopimukset

- Säilytetty nykyinen mahdollisuus, että Fingrid voi tarvittaessa hankkia säätökapasiteettia pidemmillä säätökapasiteettisopimuksilla (esim. 1 kk hankintajaksot). Fingrid järjestää erilliset tarjouskilpailut tarvittaessa.
- Esitetyt muutokset:
 - Aikatauluun muutos sitovien säätökapasiteettitarjousten jättö edellisviikolta edellispäivän aamulle ennen säätökapasiteettimarkkinoiden tarjouskilpailulle ehdotettu ajankohtaa.
 - Sijaintitiedot osaksi tarjousta, voivat vaikuttaa hankintapäätökseen
- Konsultaatiossa pyydetty sidosryhmiltä näkemyksiä pidemmän hankintajakson tarpeellisuudesta ja sen kehittämistarpeista (esim. jatkuva 1 kk markkina ilman erillisiä säätökapasiteettisopimuksia)

Kommentit ja palaute

- Kuulemisen aineisto on tiedotteen liitteenä. Lausunnot pyydetään lähettämään liitteenä olevalla lomakkeella tai vapaamuotoisesti sähköpostiosoitteeseen: verkkosaannot[at]fingrid.fi viimeistään 7.3.2022. Sähköposti otsikoidaan tunnisteella ”mFRR-ehtojen konsultaatio 3/2022”. Annetut lausunnot voidaan julkistaa. Saadun palautteen perusteella Fingrid viimeistelee ehdotukset ja toimittaa ne Energiavirastolle.
- Lisätietoja: <https://www.fingrid.fi/sivut/ajankohtaista/tiedotteet/2022/kuuleminen-saatosahko--ja-saatokapasiteettimarkkinoiden-ehtojen-muutoksista/>
- Milloin Reservitoimittajilla on valmius ottaa esitetyn mukainen säätökapasiteettimarkkinoiden uudistus käyttöön eli siirtyä nykyisestä viikkotason hankinnasta D-1 tuntimarkkinoihin?